

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради
з питань цифрової трансформації

14 липня 2026 року

Веде засідання перший заступник голови комітету
РУДИК К.О.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді, колеги, ми починаємо. У нас вже є кворум. Вітаю всіх. Сьогодні головую я, перша заступниця голови Комітету Верховної Ради з питань цифрової трансформації Рудик Кіра Олександрівна. Доброго дня. Будь ласка, доєднуйтеся.

Шановні народні депутати члени комітету, у нас є кворум і ми починаємо наше засідання. Для роботи комітету нам необхідно затвердити порядок денний, він був вам надісланий для ознайомлення з матеріалами до засідання. Прошу проголосувати за порядок денний на 14 липня 2026 року.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Перше питання порядку денного – це проєкт Закону України про приєднання України до Угоди між Європейським співтовариством з атомної енергії (Євратом) та державами, що не є членами Європейського Союзу...

_____. Кіра, нам треба секретаря обрати.

ГОЛОВУЮЧА. Ми хочемо це робити чи ми чекаємо Ларіна, який у нас зазвичай?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Добре, давайте ми... Колеги, оскільки у нас немає зараз секретаря, то ми покладемо обов'язок підрахунку голосів на пана Антона Швачка. Всі погоджуються? Добре.

Тоді йдемо далі. Проект Закону України про приєднання України до Угоди між Європейським співтовариством з атомної енергії та державами, що не є членами Європейського Союзу, щодо участі останніх у домовленостях Співтовариства щодо раннього обміну інформацією у випадку радіаційної аварії (реєстраційний номер 0377), поданий Президентом України.

Запрошую до доповіді pana Олега Корікова, голову Держатомрегулювання, головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України. Прошу. Пане Олеже, вам слово.

КОРІКОВ О.М. Дякую за запрошення, шановна Кіра Олександрівна.

Шановні народні депутати, шановні запрошені, проект Закону про приєднання України до ECURIE розроблено на запрошення Європейської комісії та внесено Президентом до Верховної Ради відповідно до Закону України «Про міжнародні договори». Питання приєднання України до ECURIE є частиною переговорної позиції України щодо вступу України до Євросоюзу, зокрема розділ XV енергетика, кластер 4 «Зелений порядок денний та стале з'єднання».

Мова про що? Значить, це система європейська з раннього оповіщення про радіаційні або ядерні інциденти, які мають перспективу транскордонного впливу. У нас взагалі є три рівні, скажемо так, взаємодії щодо раннього оповіщення. Перший рівень, це міжнародна конвенція з раннього оповіщення про ядерні інциденти. МАГАТЕ є депозитарієм. І в рамках МАГАТЕ, значить, Україна так само, як і інші країни, має доступ, по-перше, до бази даних про події. По-друге, має зобов'язання інформувати про те, що зараз у нас відбувається стосовно релевантно до ядерної та радіаційної безпеки. ECURIE – це рівень регіональної системи між Європейським Союзом. Це, скажемо, двосторонній обмін даними, де Україна буде передавати дані. Ну, фактично це вже відбувається там на тестовому, скажімо, в режимі тестування. І ми отримуватимемо так само інформацію про інциденти і події

в країнах-членах Євросоюзу і країнах, які доєднались до цієї угоди, але не є членами Євросоюзу. Тобто і інший рівень, це наш локальний рівень український. І двосторонні угоди у нас є з Австрією, з Польщею, з Чехією, Словаччиною і іншими країнами про двосторонній обмін інформацією про події. Приєднання України до угоди є важливим кроком на шляху інтеграції до ЄС через забезпечення повноправної участі України на етапі членства в механізмі раннього оповіщення, раннього обміну інформації.

Фактично система встановлена там. У нас є зв'язок з тою системою. Вона проінстальована у нас на робочих місцях наших офіцерів, які відповідальні за це, я маю на увазі співробітників Держатомрегулювання. І ми виходимо на зв'язок туди, і отримуємо, скачуємо інформацію, яка нам потрібна, і завантажуюмо туди файли, які, скажемо так, відповідно до наших зобов'язань.

Підсумовуючи, я сказав би, що Держатомрегулювання підтримує якнайскоріше прийняття цього закону. І у нас є відповідні погодження, і Комітет з євроінтеграції так само погодив.

І я на цьому дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую.

Колеги, чи є запитання до доповідача? Якщо запитань немає, тоді я запрошую пані Вікторію Подгорну до співдоповіді.

ПОДГОРНА В.В. Шановні колеги, добрий день. Реалізація цього закону є складовою частиною процесу євроінтеграції України в частині забезпечення повноправної участі у механізмі раннього обміну інформацією між національними органами у випадку радіаційної аварії, спрямованого на підвищення рівня ядерної безпеки та радіаційного захисту.

Прийняття цього проекту матиме позитивні політичні, правові, соціальні, економічні наслідки для України як держави, що дотримується положень укладених міжнародних договорів, забезпечує відповідальне

ставлення до питань ядерної безпеки і своєчасне реагування на надзвичайні ситуації з потенційними радіаційними наслідками.

Враховуючи зазначене пропоную прийняти висновок до законопроекту та ухвалити таке рішення. Перше, запропонувати головному комітету рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу і в цілому проєкт Закону (реєстраційний номер 0377), поданий Президентом України.

Друге, направити висновок комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, чи є питання до співдоповідача? Якщо немає, тоді переходимо до голосування. Прошу підтримати висновок та рішення комітету, яке озвучила Вікторія Подгорна, і прошу голосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Рішення прийнято. Дякую. Дякую вам.

Далі, друге питання порядку денного: проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення гуманітарного розмінування (реєстраційний номер 15108), поданий Кабінетом Міністрів України, а також альтернативний проєкт Закону 15108-1, поданий Ігорем Герасименком. Запрошую до доповіді Ігоря Безкаравайного, заступника міністра економіки, довкілля та сільського господарства України.

БЕЗКАРАВАЙНИЙ І.В. Дякую, шановна пані голово, шановні народні депутати. Ігор Безкаравайний, заступник міністра економіки. Сфера гуманітарного розмінування, правильніше говорити протимінної діяльності, в Україні формувалась з 2014 року, з початку цієї гібридної форми агресії РФ, до 2022 року. І в 23-му після деокупації великої частини території стало зрозуміло, що ми йшли досить таким хибним шляхом, і та система, яка формувалась, не була здатна реагувати на той масштаб викликів, який стався після повномасштабного вторгнення.

Спільними великими зусиллями, так би мовити, на характері різні центральні органи виконавчої влади зібрались і стабілізували ситуацію. Ситуація зараз з протимінною діяльністю, з розмінуванням територій не можна сказати, що добра, але не така жахаюча, як була в 2023 році. Проте система як би не дуже і змінилася, починаючи з того часу, і саме це було причиною, чому ми розробили проєкт Закону про зміни до Закону про протимінну діяльність.

Зараз за розмінування відповідає 16 центральних органів виконавчої влади, частково Міноборони, частково МВС, частково Мінекономіки до цього процесу долучилося більше як координатор процесу, а не той, хто руками щось робить. Але загалом відповідальність досить сильно розмита, а коли відповідальність розмита, дуже складно знайти того, хто має за це відповідати.

Власне, працюючи над проєктом закону, який є урядовим, в таких міжвідомчих трениях цей проєкт закону став, скажемо так, більш косметичний. Те, що стосується цифрової трансформації, у нас випадковим чином 2 роки тому в Земельному кодексі з'явилась згадка про Державний реєстр забруднених територій, проте ця норма досі не є реалізованою, десь щось там латаються якісь дірки, але загалом система дуже активно використовує ГІС-системи, використовується аналіз великих даних, протоколи обміну інформацією, штучний інтелект, віртуальна реальність для навчання саперів, тобто дуже активно використовуються цифрові технології в сфері протимінної діяльності. Але на рівні регулювання у нас все ще каменний век. Тому, власне, нам це треба все приводити до сучасного вигляду.

І, власне, повертаючись до проєкту закону урядового, він наразі є таким тактичним рішенням невеликої кількості проблем, але основну проблему не вирішує, не створює єдину вертикаль, єдине управління у сфері протимінної діяльності. І тут, власне, на поміч вирішенню цього питання у нас є проєкт закону альтернативний депутатський, який не є ідеальним

насправді, там є багато чого доопрацьовувати, але основа у нього закладається більш правильна, і там формується єдина вертикаль системи управління, із якої вже можна формувати правильні підходи. Тому моє прохання відправити на головний комітет обидва для прийняття рішення, який із цих двох проєктів законів включати в порядок денний.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Ігорю.

Колеги, чи є у когось запитання до доповідача?

Якщо запитань немає, тоді я запрошую до доповіді автора альтернативного законопроєкту пана Ігоря Герасименка.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Вітаю, шановні колеги. Чому ми підійшли до зміни законопроєкту з протимінної діяльності, причому зміни екосистеми? Тому що станом до повномасштабного вторгнення Російської Федерації закон, який зараз діючий, він працював. Ми пам'ятаємо, що у нас проводилась операція Об'єднаних сил в Донецькій, Луганській області, де виключно дозвіл давали на проведення гуманітарного розмінування Міністерство оборони. Тому станом на сьогодні головуючий у сфері протимінної діяльності, тобто очолює колегіальний орган з протимінної діяльності, Міністерство оборони.

Але після 2022 року все змінилось, у нас є деокуповані території, на яких, скажімо так, потрібно розмінувати. Беремо Київська, Миколаївська, Херсонська, Сумська, Харківська, Житомирська в тому числі, де вже немає бойових дій і немає, скажемо так, предпосылок для цього, але є територія, яка дійсно задіяна військовими 20-ти, 30-ти, 50-кілометрової зони. А решту території потрібно розмінувати, і дозвіл тут Міністерства оборони вже не потрібен.

Тому ми вирішили змінити екосистему і зробити Національну агенцію з протимінної діяльності. Ніхто не забирає в Міністерства оборони,

Міністерства внутрішніх справ. Якщо можна, роздати, щоб шановні колеги подивилися.

ГОЛОВУЮЧА. Так-так, давайте, роздавайте.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Тут перша схема є, щоб подивилися, як змінюється екосистема. Якщо ви подивитесь, Національна агенція з протимінної діяльності, під нею буде Центр гуманітарного розмінування і оператори гуманітарного розмінування неурядові. Якщо ми беремо Міністерство оборони, у них залишається бойове розмінування, ну, станом на сьогодні це буде військове розмінування, після війни це буде бойове розмінування, де їм потрібно буде проводити певні заходи на тих територіях, які, скажімо так, потенційно небезпечні для наступу противника. У нас є ДССТ (Державна спеціальна служба транспорту), яка є державним оператором з гуманітарного розмінування. Тобто ті території, які потрібно розмінувати військовим, проводити гуманітарне розмінування, у нас є державний оператор. Точно так же в нас Міністерство внутрішніх справ. У них є ДСНС, Нацпол, і вони проводять оперативне розмінування. Але також в ДСНС у нас є державний оператор гуманітарного розмінування, вони пройшли повністю сертифікацію. Вони забезпечені технікою, що один, що другий, там більше 100 одиниць, навіть більше 100 одиниць машин механізованого розмінування. Тому ми можемо абсолютно безболісно включати державних операторів гуманітарного розмінування для проведення гуманітарного розмінування, в сферах, скажімо, на тих ділянках, на які було б небезпечно запускати операторів гуманітарного розмінування недержавних.

Тому, шановні колеги, я вважаю, що, так, як автор і попереднього законопроекту, я вважаю, що прийшов час змінювати законопроект і вибудовувати одну правильну лінію, де національна агенція буде відповідати за гуманітарне розмінування в Україні і працювати з партнерами. Тому що

те, що ми в Женеві, і в нас дуже багато партнерів, які являються донорами гуманітарного розмінування в Україні. Для них багато є незрозуміло, тому що...

ГОЛОВУЮЧА. Так, ми в курсі.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Тому що де-юре відповідає Міністерство оборони, де-факто працює Мінекономіки і Міністерство внутрішніх справ.

Дякую. Я готовий відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є запитання до доповідача?

Так, прошу, пане Ларін.

ЛАРІН С.М. Скажіть, будь ласка, а світовий чи європейський досвід ви вивчали, взагалі як воно у світі? Тому що ми якось зустрічались з європейськими колегами, і це дуже важливе питання розмінування взагалі. І це не на рік, не на два, а на, може, й десятки років. Як взагалі це працює в інших країнах, які стикалися з цими проблемами, і чи ви спиралися на такий досвід, чи це ваша ініціатива?

Дякую.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Дякую за запитання. Звісно, ми вивчали досвід, ми його до 22-го, а вже після 22-го у нас вивчають наш досвід. Тому що ми об'єктивно найбільш замінована вибухонебезпечними предметами країна в світі. Тому, виходячи з того...

ЛАРІН С.М. Я маю на увазі просто, хто займається цими... *(Не чути)* раніше, що пропонуєте?

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Да, по структурі ми от зараз чітко розділили. Виходячи з того, що ми бачимо, виходячи, по-перше, з національних інтересів і виходячи з логіки процесів, ми бачимо: до Міністерства оборони станом на сьогодні, вибачте, воно займається, Міністерство оборони займається війною; Міністерство внутрішніх справ займається оперативним розмінуванням, у них немає часу. І нам потрібно займатись гуманітарним розмінуванням...

ЛАРІН С.М. Колеги, я вибачаюсь. Я кажу, ви вивчали досвід балканський, ще якийсь?

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Так, так. Да, балканський.

ЛАРІН С.М. ...чи створений, чи Міноборони займається, ще якісь структури, чи Кабмін, чи...

БЕЗКАРАВАЙНИЙ І.В. Пане Ігорю, дозвольте мені доповісти із цього питання, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте, нехай пан Ігор відповість на це і потім ви. Добре? Пане Ігорю, вам слово.

БЕЗКАРАВАЙНИЙ І.В. Да, без проблем, конечно.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Виходячи з цього, це більш доцільно для України і ми б узяли за основу більше балканський досвід, тому що в них є агенція і вони працювали. Але вони йшли і ми – по їхньому, скажемо, шляху.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто це балканська модель, правильно? Ну, видозмінена балканська модель.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Ігорю, з Міністерства економіки, прошу.

БЕЗКАРАВАЙНИЙ І.В. Да, дійсно це так би мовити, гібрид, тому що якщо ми говоримо про чисті досвіди, найкращі світові досвіди, які існували до повномасштабної війни в Україні вони, жоден не відображає закриття тих потреб, які у нас є. Насправді існує дві моделі у світі – це така більш, вибачте на слові, авторитарна і демократична, коли є єдина вертикаль, яка під військовими, або широка мережа відповідальності, яка під цивільними. Ми робимо насправді гібрид цих двох систем. І коли ми говоримо, що у нас має бути єдина вертикаль, але вона має бути не під військовими, а під цивільними, тому що військові зайняті війною зараз. Жоден варіант, який існує в світі, умовно, досвід Камбоджі, досвід Колумбії, досвід, хто у нас ще є, хорвати само собою, він в повній мірі не закриває нашу потребу, тому що у них тривалість від завершення конфлікту до того, як побудувалась система, десятки років. Ми в умовах повномасштабної війни починаємо будувати систему.

По великому рахунку ми проходимо всі ті етапи, які проходили країни, які забруднені мінами, тільки вони проходили протягом десятків років, а ми проходимо за три-чотири роки, у нас уже є бачення національної системи. Це бачення синхронізовано з нашими міжнародними партнерами, з, скажемо так, головним модератором системи – Женевський міжнародний центр гуманітарного розмінування, який базується в Женеві. Дослідження в позаминулому році величезне на 100 плюс сторінок робив Інститут Тоні Блера про те, які проблеми ми маємо зараз, і малював три різні сценарії, за якими ми можемо рухатись як країна для того, щоб розбудовувати власну національну систему. І ці три сценарії звучали наступним чином.

Хотілось поміняти тактично на рівні нормативно-правових актів, це, власне, той проєкт закону, який написаний Міністерством економіки. Поміркований сценарій – це створити єдину вертикаль у вигляді агентства, яке може робити весь спектр і нести відповідальність за це. І радикальний – це, власне, міністерство розмінування або щось таке. Тобто третій радикальний ми відразу відкинули і почали шукати можливість імплементувати саме другий сценарій, бо він оптимальний і з точки зору здорового глузду, і навантаження на систему, і збереження того досвіду, який у нас вже є. Тому що для нас важливо не просто прийняти закон і створити якусь там непонятну агенцію, нам дуже важливо зберегти той досвід, який вже за чотири роки напрацьований, і зібрати його просто з різних відомств в одну купу, щоб всі ці люди працювали разом, а не сперечались на міжвідомчих нарадах, яке відомство краще.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую.

Пане Ігорю, давайте коротко.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Я вибачаюсь, хочу ще доповнити. Ми ж розуміємо, якщо ми будемо вивчати і брати за основу інші моделі інших країн, то у них розмінування проходило вже після завершення конфлікту.

ГОЛОВУЮЧА. Звісно.

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Ми знаходимося в стані конфлікту. Тому ми не можемо взяти і сказати, що та модель нам чітко підходить. Так не буде. Нам дійсно гібридна модель, тому що ми повинні задіяти Міністерство оборони, ми без нього нічого тут не зробимо, без Міністерства внутрішніх справ точно так же. І постійно у нас кожен день збиваються дрони, забруднюється територія, і ракети.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, чи є ще запитання до доповідача? Так, пані Подгорна.

У мене є запитання тоді. Ваші моделі в результаті хто є організацією, яка приймає рішення, що якась територія розмінована якимись іншими підрядниками. Хто в результаті ставить підпис, що тут вже можна жити, будувати і копати?

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Як відбувається це станом на сьогодні? У нас в Міністерстві оборони і в Міністерстві внутрішніх справ є ДСНС, ДССТ, вони акредитовані для проведення сертифікації операторів і перевірки якості виконання робіт тими ж самими операторами.

Станом на сьогодні у нас Центр гуманітарного розмінування проходить акредитацію для сертифікації операторів і перевірки якості їх робіт. У нас три органи будуть допущені до цих робіт, вони всі акредитовані. Але Центр гуманітарного розмінування зараз на стані пройденої акредитації і вони зможуть проводити сертифікацію, акредитацію операторів гуманітарних... Тобто у нас збільшують, це плюс насправді, тому що оператора не будуть чекати, скажемо, в довгій очередей, щоб їм перевірити якість їх виконання робіт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще запитання? Пан Ар'єв, прошу.

АР'ЄВ В.І. У мене не запитання, пані голово. Я зараз мушу йти на наступну зустріч, бо призначили паралельні речі. Я хочу під стенограму попросити зарахувати мій голос «за» за ті проєкти, які внесені в порядок денний зараз.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, пане Ар'єв.

АР'ЄВ В.І. Жодного утримався не буде.

СОХА Р.В. ...*(Не чути)* були в Броварах американців, які займаються гуманітарним розмінуванням. І тоді вони казали, що в них дійсно є проблема з отриманням дозволу, а куди вони виїжджають, тобто участка робіт, де вони можуть закріпитися і це робити. Хто в даному випадку...

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. Відповім. Американці, скажемо так, європейські і не тільки європейські партнери, вони хотіли зайти по своєму стандарту, EOD називається стандарт. Вони хотіли, щоб ми провели, взяли за основу їхній стандарт. Насправді ми взяли за основу їхній стандарт, але зробили власний український стандарт, і по ньому ми оцінюємо операторів, і оцінюємо їх якість виконання робіт. Тому тут і була дилема. Вони хотіли, вони були сертифіковані по європейським, ми кажемо, дивіться, вибачте, ми не Африка, так не буде. Є український стандарт, будь ласка, проходьте сертифікацію згідно українського стандарту і працюйте згідно українського стандарту. Тут була дилема, Рома. І коли вони вже зрозуміли, що все, ми ввійдемо так, як має бути згідно чинного законодавства України, уже ці всі проблеми відпали, вони пройшли сертифікацію в ДССТ або в ДСНС і пішли працювати.

СОХА Р.В. ...*(Не чути)* Нацагенція видавати їм дозволи на роботи на конкретних ділянках. Я правильно розумію? Вони будуть вже узагальнювати і казати, що оцей участок...

ГЕРАСИМЕНКО І.Л. З погодження... Якщо ми приймемо законопроект, його підпишуть і він вступить в силу, і буде напрацьована підзаконка – так. Це землі сільського... гуманітарне розмінування. Але вони не зможуть залізти, наприклад, на землі, де задіяні Збройними Силами, або з погодження Міністерства оборони. Виключно тільки так буде.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, пане Ігорю. Дякую, що ви нам так все чітко пояснюєте.

Якщо немає інших запитань до доповідача по альтернативному, пані Вікторія Подгорна, прошу вас до співдоповіді.

ПОДГОРНА В.В. Шановні колеги, законопроекти реєстраційні номери 15108 та 15108-1 спрямовані на зміни регулювання у сфері протимінної діяльності в Україні. Розглянувши законопроекти в межах предметів відання підкомітету, визначається про необхідність приведення окремих норм законопроекту реєстраційний номер 15101-1 у відповідність до законів України «Про публічні електронні реєстри», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про доступ до публічної інформації». Якими, зокрема, слід передбачити положення щодо запропонованого перетворення реєстру територій забруднених, ймовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, на єдиний державний реєстр ймовірно небезпечних та підтверджених небезпечних територій.

Також необхідно доопрацювати визначення щодо системи управління інформацією в сфері протимінної діяльності, визначивши вид цієї системи та суб'єктів системи, пов'язаної із захистом інформації, відповідно до Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

Враховуючи зазначене, пропоную ухвалити висновок до законопроекту та рішення комітету.

Перше. Рекомендувати головному комітету врахувати висловлені пропозиції та зауваження під час підготовки та розгляду проекту Закону реєстраційний номер 15101-1.

Друге. Направити висновок про розгляд законопроектів до Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Дякую. Прощу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є запитання до пані Вікторії?

Якщо нема, тоді переходимо до голосування. Прошу підтримати висновок та рішення комітету, яке озвучила Вікторія Подгорна. І прошу голосувати.

Хто – за? Проти? Утримався?

Пане Сергію Миколайовичу, ви секретар. Скільки голосів?

6 – за. Добре. 6 – за. Дякую. Рішення... Да, дякую, дякую.

ІгорЮ, успіху. Одному Ігорю і другому, дуже важливі законопроекти.

Ми йдемо далі. Наступне питання порядку денного – це про План роботи Комітету з питань цифрової трансформації на період шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Запрошую до доповіді pana Сергія Ларіна. Мікрофон.

ЛАРІН С.М. Шановні колеги, щодо плану роботи на період шістнадцятої сесії, він був підготовлений та надісланий вам на ознайомлення. В плані роботи на шістнадцяту сесію передбачено опрацювання законопроектів, з яких комітет визначений головним, та законопроектів, до яких комітет має подати свої пропозиції.

Передбачено проведення виїзного засідання комітету, проведення слухань у комітеті, круглих столів, заслуховування на засіданні комітету контрольних питань.

Колеги, пропоную підтримати наступне рішення комітету. А саме: затвердити план роботи комітету на період шістнадцятої сесії.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую.

Прошу підтримати рішення комітету, яке озвучив пан Сергій Ларін. Прошу всіх голосувати.

Хто – за? Проти? Утримались?

Дякую. Рішення прийнято. Да, і Ар'єв же сказав, що він... Даже 7. Плюс один, да. Дуже дякую. Рішення прийнято.

Рухаємося далі. Четверте питання порядку денного. Пропозиції комітету до проєкту порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Колеги, ви ознайомилися з цими пропозиціями, пропозиціями комітету до проєкту порядку денного. Всі законопроєкти, в яких комітет визначено головним, залишаються у нас в роботі на наступну сесію. Пропоную затвердити ці запропоновані пропозиції та направити їх для узагальнення до Апарату Верховної Ради.

Хто – за? Проти? Утримався?

Рішення прийнято. 7, враховуючи пана Ларіна.

П'яте питання порядку денного... Так, так, пана Ар'єва. Про затвердження (бачите, ви в мене, про вас думаю) про затвердження розкладу засідань комітету на серпень 26-го року.

Є пропозиція провести засідання комітету 18 серпня о 10-й годині. Прошу підтримати це рішення. Прошу голосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Рішення прийнято.

Шосте питання порядку денного. Про стан забезпечення електронними комунікаційними регіонів, які межують з зоною бойових дій.

Я запрошую до доповіді пана Тараса Стеценка, директора Директорату електронних комунікацій та радіочастотного спектру Міністерства цифрової трансформації України.

Вітаю. Дякую, що ви прийшли до нас.

СТЕЦЕНКО Т.О. Вітаю. Дякую, що запросили.

Шановна Кіра Олександрівна, шановні колеги депутати! Стосовно стану забезпечення послугами регіонів, які межують із зоною бойових дій. Ми зараз керуємось в основному рішенням Ставки Верховного Головнокомандувача від 27 жовтня 25-го року, яким було визначено певні

пріоритетні регіони, в тому числі і прифронтові якраз, і регіони, що знаходяться біля зони бойових дій. Цим рішенням було поділено територію України на дві зони умовних: області з вищим ризиком – це Лівобережна Україна, Київ та прифронтові області, і області з нижчим ризиком – це центральні регіони та західні регіони.

Щодо областей з вищим ризиком, там були вказані наступні параметри, які необхідно було забезпечити мобільним операторам. Це 50 відсотків базові станції мають працювати на генераторах, які забезпечуються саме працівниками мобільних операторів, і від 30 до 40 відсотків базових станцій мають забезпечуватись і обслуговуватись мобільними операторами спільно з представниками територіальних громад. При цьому оператори відшкодовують повністю всі витрати і займаються обслуговуванням генераторів.

Стосовно цифр, щоб не бути голослівними, станом на сьогодні виходить всі прифронтові регіони забезпечені акумуляторами від 4 до 6 годин, всі базові станції в цих регіонах. На акумуляторах до 6-8 годин працюють від 91 відсотка до 97 відсотків базових станцій в цих областях і понад 72 години працюють від 70 відсотків до 93 відсотків в областях і регіонах. Також у нас окремо ведеться статистика і нам мобільні оператори дають окрему статистику по обласних центрах, там, в принципі, ситуація схожа по областях. Тобто всі обласні центри забезпечені на 100 відсотків акумуляторами від 4 до 6 годин роботи базових станцій, акумулятори від 6 до 8 годин, там діапазон від 93 відсотків до 100 відсотків і генератори понад 72 години – це від 78 відсотків до 100 відсотків.

Стосовно тривалих строків відновлення зв'язку у зазначених регіонах. Це в основному фактор безпековий. Через... зокрема по рішенню Ставки 25-го року, про яке я вже казав, там була також примітка, що це рішення Ставки не розповсюджується на територію 30-кілометрову біля лінії ЛБЗ, оскільки вона прострілюється як артилерією, так і FPV-дронами, так і всім іншим. І в основному через безпекову ситуацію виникають певні проблеми у

прифронтових або прикордонних регіонах, які обстрілюються. Оскільки зараз у ворога стабільна тактика, це слідування за відновленням базових станцій. Тому є проблема, що як тільки відновлюється базова станція, через день-два одразу прилітають туди знову якийсь дрон або якась ракета, чи ще щось, і таким чином виводяться з ладу постійно базові станції. Постійно у нас ведеться мобільними операторами боротьба за те, щоб якомога швидше відновити.

Користуючись різними погодними умовами і так далі, фахівці роблять все можливе, щоб відновити ці базові станції. Але ми перебували на Херсонщині минулого тижня і ми спілкувались з операторами, також бачили на власні очі, нам показували відео і так далі, що постійно це ведеться відновлення під обстрілами. Тобто мобільні оператори роблять все можливе, або навіть інфіксовані оператора також, відновлення навіть підземних кабелів, але безпекова ситуація не завжди дає змогу це виконати.

Тим не менш, Мінцифри розуміє, що там почастишали випадки саме незабезпечення інтернету та мобільного зв'язку в таких регіонах прифронтових. Тому у нас зараз готуються певні доповнення до цього рішення Ставки, яке було прийнято минулого року, і також ми опрацьовуємо спільно з мобільними операторами і CDTO регіонів можливості по забезпеченню мікробазових станцій в регіонах, які там межують із зоною бойових дій, або знаходяться на... постійно обстрілюються. Тобто, в принципі, робота певна ведеться і будемо далі забезпечувати зв'язок, незалежно від території України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Так, дуже дякую.

Колеги, ми розуміємо, що в нас є багато питань, це дуже чутливе і важке питання, і в нас є дуже багато доповідей. Тому прошу вас: 3 хвилини – на питання, 3 хвилини – на відповідь, щоб всі могли і до всіх доповідей ми могли допитати, звісно.

Так, давайте.

_____. Дякую, я впораюсь швидше з питанням.

Перше. Я хотів би попросити, можливо, варто доручити секретаріату, бо були сказані доволі чутливі речі під час попередньої доповіді, можливо, треба деякі з них вирізати в записі трансляції засідання комітету. І варто враховувати те, що ми знаходимось фактично, у нас ведеться запис, тому деякі речі можна не казати, ті, які можуть впливати на безпекові моменти. Ну, я думаю, ви зрозуміли, потім передивитесь. Те, що встановлюється на базові станції, деякі речі в ефірі казати не варто.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу всіх доповідачів також пам'ятати, що в нас ведеться пряма трансляція, і все, що ДСК, або просто чутливі моменти, давайте обходити.

_____. А друге питання, дивіться, хочу спитати щодо Запорізької області конкретно. Є такі населені пункти Балабине і Кушугум. Це фактично передмістя Запоріжжя, з центру Запоріжжя до них можна доїхати за 20 хвилин. Після останніх обстрілів, наскільки я знаю, там взагалі немає зв'язку. У Кушугумі немає ні мобільного зв'язку, ні інтернету; у Балабине інколи буває мобільний зв'язок, інтернету теж немає. Чи ви досліджували саме ці, конкретні населені пункти? І чи планується якесь втручання з вашого боку для того, щоб там все-таки зв'язок відновився? Бо люди перебувають там днями, або і інколи тижнями, майже без зв'язку. Ну, дуже рідко там зв'язок взагалі пробивається. І, можливо, він з'являється тільки в тих частинах цих населених пунктів, які ближче до Запоріжжя. Хоча це, ну, повторюсь, це навіть ближче до Запоріжжя, ніж Бровари до Києва. Це от прям фактично передмістя. От буде якась реакція з боку Мінцифри?

СТЕЦЕНКО Т.О. Звичайно, буде. Ми візьмемо ці населені пункти саме в опрацювання, поспілкуємося з мобільними операторами, подивимось, що там за ситуація. Тому що, ну, я ж кажу, різні є безпекові варіанти, і в тому числі там є певні населені пункти, які навіть поза зоною 30-кілометровою, біля ЛБЗ, але там також здійснюються обстріли.

_____. Там, дійсно, регулярно здійснюються обстріли, безпекова ситуація там складна, але там залишається доволі багато людей, і тривога все-таки не постійно, тобто відновити зв'язок теоретично є можливим.

СТЕЦЕНКО Т.О. Добре, опрацюємо це питання.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний секретаріат, прошу мати це на увазі, щоб ми *(нерозбірливо)* з Мінцифрою конкретно з цього питання Балабине і Кушугум. Дякую.

Які ще є запитання до Мінцифри в цьому аспекті? Пане Антоне.

ШВАЧКО А.О. Шановні колеги, шановні присутні, в цілому хочеться сказати про те, що я вважаю роботу операторів мобільного зв'язку, скажімо так, непрофільним і трішки халатним стосовно областей, які є прифронтовими. Я можу сказати в розрізі Сумської області: у мене є населені пункти, які без зв'язку знаходяться вже по пів року. І казати, що там немає безпекової ситуації, так, це іноді буває, але є і населені пункти, які мають віддаленість від кордону і 50 кілометрів, і більше, а зв'язок мобільний там не відновлюється. Мені хочеться нагадати нашим операторам мобільного зв'язку, що вони підпадають під критичку і є заброньовані. Вони нічим не відрізняються від операторів, скажімо так, наших енергетиків чи інших, які їздять і відновлюють нам світло там, де його немає, чи люди, які забезпечують інтернет оптоволоконний чи газифікацію регіонів. Тому мені

здається, що вони забувають про виконання своїх обов'язків, ми маємо їм про це нагадати. Також ми, здається, маємо право перевіряти якість покриття. І мені здається прифронтові регіони не випали з права проведення перевірки якості та притягнення до відповідальності операторів.

Скажімо, ще до базових станцій є міністанції, і вони також можуть працювати і закривати потреби великих населених пунктів, там 2-3 такі міністанції можуть покрити повністю потребу одного села. Якщо є проблематика доведення оптоволоконного інтернету, то це питання, в якому зацікавлені всі голови ОВА, і вони, в принципі, це питання для мобільних операторів вирішити можуть. І це вирішить питання з тим, що вони видні для ворожих операторів і вони знищують ці базові станції, якщо неможливо відновити базові станції. Хоча я знаю конкретні кейси, я, в принципі, вже передав до Міністерства цифрової трансформації, де не відновлюються по пів року, хоча там безпекова ситуація повністю це дозволяє.

Тому дякую. Хочеться почути відповідь і Мінцифри, і від операторів мобільного зв'язку.

ГОЛОВУЮЧА. А коли ви передали їм цей список?

ШВАЧКО А.О. Десь вже неділі так дві.

ГОЛОВУЮЧА. Два тижні. Секретаріат, будь ласка, перевірте з Мінцифрою статус по цьому запиту.

Мінцифра, а у вас є відповідь саме по запиту і потім по запитанню?

СТЕЦЕНКО Т.О. Дивіться, там різні індивідуальні випадки. Якщо йти в кейс бай кейс, то я думаю, нам простіше тоді з Антоном Олексійовичем окремо зустрітися і окремо

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, зустріньтесь, це важливе питання для нас.

СТЕЦЕНКО Т.О. Тому що це буде довго... ми ж регламентом обмежені.

ГОЛОВУЮЧА. А загалом яка ваша позиція, яка ваша відповідь щодо всіх моментів, про які сказав пан Антон? Дійсно, оператори є заброньовані, дійсно, ми очікуємо від них такої самовіданної роботи, як і від інших представників критичної інфраструктури, які щодня допомагають українцям мати електроенергію, мати можливість дійсно продовжувати своє життя.

СТЕЦЕНКО Т.О. Повністю погоджуюсь, стосовно, я кажу, конкретні випадки, це треба йти і розуміти ситуацію в кожному населеному пункті, тому що є різні випадки стосовно роботи саме мікробазових станцій. Я думаю, ми опрацюємо це питання суспільно з мобільними операторами і визначимо можливості, які є у нас в конкретних населених пунктах.

Стосовно загалом роботи мобільних операторів. Дивіться, вони надають нам інформацію стосовно роботи базових станцій, стосовно непрацюючих базових станцій. Якщо брати, наприклад, 2 липня був блекаут в Сумах і Сумській області, то спочатку не працювали 70 відсотків базових станцій, до обіду не працювало 22 відсотки базових станцій. Тобто були оперативно завезені генератори, було здійснено певні роботи налаштовувальні, щоб забезпечити зв'язок навіть під час блекаутів.

Оперативно здійснюється управління мережами. Звичайно, на місцях є свої нюанси, але будемо поступово закривати, як я озвучував вже, готуємо доповнення до рішення Ставки і також опрацьовуємо якраз питання, яке пан Антон Олексійович озвучив стосовно мікробазових станцій.

ГОЛОВУЮЧА. Добре. Тобто по конкретним питанням Сум та Сумської області ви окремо зустрінетеся і вирішите. Добре. Дуже дякую.

У нас є, я бачу, дві руки, це хто хоче виступити, чи хто хоче...

ТКАЧЕНКО М.М. Я, Ткаченко Микола, Національна комісія. Перше. Я хочу сказати, що Національна комісія відповідно до своїх повноважень та Указу Президента ще 802-й від 2022 року і рішення Ставки постійно робить державний нагляд за виконанням цих документів, зокрема розпорядження НЦУ.

Хочу сказати, що в порівнянні з 2022 роком оператори зробили дуже великий вклад і фінансовий, і організаційно-технічний. Наші перевірки останні, які ми робили, дають інформацію, що виконання тих повноважень, які положені на оператора, ті проценти, я зараз не буду називати ці проценти, плюс-мінус 1-1,5 процента, можливо, десь в якихось областях невиконання, але в цілому виконання є і зроблено дуже багато.

Я хочу задати питання пану Тарасу. У зв'язку з тим, що частина все-таки повноважень зараз делеговано місцевому самоврядуванню, обласним, районним адміністраціям, то ті проценти, які зараз покладаються на них, оператори закупили генератори, генератори ці є. Але ті перевірки, які були, ці місцеві органи все-таки не мають можливості їх виконати. Я думаю і знаю, що Мінцифри дуже активно працює в цьому напрямку. На сьогоднішній день ті проценти, які пан Тарас озвучив, вони перевірялись чи це теоретично ті проценти, які гарантують без перевірки місцеві органи? Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Так, дякую.

Давайте ще раз ми домовимося по формату. Ми не перетворюємо це на відкриту дискусію. У нас у кожного доповідача є свої 3 хвилини, і ми будемо іти по списку, потім ми будемо всім централізовано задавати запитання.

В рамках виключення, пане Тарасе, якщо у вас є відповідь на питання, будь ласка, дайте його, але далі ми йдемо по доповідях, і потім запитання народних депутатів.

СТЕЦЕНКО Т.О. Під час воєнного стану, в принципі, всі знають, що у нас здійснюється управління мережами на підставі розпоряджень Національного центру управління мережами, і тому ми ці дані отримали від наших колег з Держспецзв'язку, це НЦУ. Тому ці дані є від них, вони отримуються від операторів, наскільки нам відомо.

ГОЛОВУЮЧА. Так, але ніхто їх... Тобто, оператори...

СТЕЦЕНКО Т.О. Перевіряти – це якраз задача регулятора. Тому якраз стосовно перевірок там є додаткові моменти, які здійснюються відповідно до законодавства.

_____. Шановні колеги, я прошу вибачення...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Стоп, стоп, будь ласка. Пане Антоне, давайте...

_____. Я додам трішки. Коли...

_____. Я прошу 20 секунд.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ми не перетворюємо... У нас немає тут запитань і відповідей. Пане Антоне, прокоментуйте, і ми далі рухаємося. У нас час.

ШВАЧКО А.О. Я додам. Коли був останній блекаут в Сумах, то в принципі, інтернет взагалі не працював. Десь працював мобільний зв'язок. Не в цілому, але працював десь. Тому що якщо вони кажуть, що працювало 80 відсотків базових станцій, це б забезпечило повне функціонування і мобільного зв'язку, і інтернету. Тому вони десь трішки нас налюблюють.

Якщо хтось хоче перевірити, пропоную, можна виїхати в Сумську область і перевірити нагально, як працює мобільний зв'язок в Сумах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я нагадую, що ми якраз зібралися сьогодні, тому що не дивлячись на те, що цифри, про які говорить Мінцифра, які отримали їх від Держспецзв'язку, показують, що все прекрасно і все дуже красиво, ми бачимо і ми отримуємо запитання і скарги від людей в прифронтових територіях, що зв'язку у них немає. Це об'єктивна реальність. Я думаю, що тут кожен має велику кількість наших громадян, які постійно звертаються з цих питань. Тому в нас не виникає зараз... Скажімо так, ми не віримо тим цифрам, що все прекрасно. Ми прекрасно розуміємо, що це цифри, які подали оператори про те, що все покриття є і так далі. Зараз ми розбираємося про те, взагалі хто як бачить цю ситуацію і як її можливо вирішити з точки зору держави. Давайте, будь ласка, ми будемо іти по нашому плану.

І я запрошую до доповіді наступну, Вікторію Трощенко, членкиню регуляторного органу.

ТРОЩЕНКО В.Ю. Доброго дня, головуюча.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня.

ТРОЩЕНКО В.Ю. Доброго дня, шановні депутати. Я хочу, в принципі, щоб не повторюватися, додати деяку інформацію про ту, яку сказав і пан Тарас, і ту, яку зазначив і член комісії Микола Миколайович Ткаченко.

Да, дійсно ми проводимо певні перевірки, які стосуються стійкості мереж, але ці перевірки проходять також до 30-кілометрової зони, яка визначена і на рівні розпорядження НЦУ і, в принципі, та, яка зазначена в умовах ліцензій, які були видані у 2024 році. Принаймні хочу сказати, що

навіть у ліцензіях, виданих у 2024 році, зазначено, що відновлення цих територій після розмінування буде можливе протягом шести місяців.

Піднімалося тут питання стосовно перевірки якості. Хочу зазначити, що перевіркою якості займаються представники комісії, а також підприємства, які входять до сфери управління нашого Регулятора. І єдине, що вони не можуть проводити ці перевірки також в тій зоні, де визначені території бойові дії не ведуться, де бойові дії, або які підтверджені атаками і визначені відповідно міністерством за переліком. Проте хочу дійсно підтвердити той факт, що наразі збільшилася кількість скарг від споживачів послуг, які проживають у певних територіях, це стосується і Сумської області, це стосується і Запоріжжя, також і Донецької області. І вже частіше ми отримуємо відповіді від постачальників, що дійсно базова станція зруйнована. Як тільки будуть певні умови для її відновлення, то постачальники послуг в обов'язковому порядку використають цей час для того, щоб відновити зв'язок.

Хочу зазначити, що для того, щоб з'ясувати дійсно той стан, в якому зараз знаходиться покриття якісними послугами, або взагалі їх існуванням в тому чи іншому населеному пункті, я думаю, що ми тут разом з Мінцифрою зможемо з'ясувати ті базові станції, які вимкнені І єдине, що теоретичним шляхом за допомогою програмного забезпечення й інфраструктури УДЦР ми зможемо прорахувати і з вірогідністю на 90 відсотків з'ясувати, де дійсно і як у нас покриваються або не покриваються населені пункти.

І в принципі, ми працюємо в тісній співпраці і з Мінцифрою, і з НЦУ в силу своїх повноважень, якими ми наділяємося, і всі завдання, які виходять і в тому числі зі Ставки, якщо ми до них, Головнокомандувача, якщо ми долучені, то ми завжди долучаємося і спільно намагаємося спрацювати в тих умовах і з тими наявними інструментами, які ми маємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Вікторія.

Давайте далі. Пан Леонід Ошерів, голова Ради Української асоціації операторів зв'язку «Телас».

ОШЕРОВ Л.М. Доброго дня, шановна Кіра Олександрівна, шановні народні депутати, шановні присутні. Буду намагатися бути стриманим після виступу Антона, але я хочу сказати, підкреслити, що мобільні оператори роблять все можливе для забезпечення стабільного зв'язку в регіонах, у тому числі в тих регіонах, що межують із зоною бойових дій та зазнають регулярних обстрілів.

Да, я знаю, Сумська область, про це сьогодні ми кажемо. Раніше, коли головою був голова обласної військової адміністрації Володимир Миколайович Артюх, він і на мене виходив постійно, тому що ми друг друга знали, ми разом проходили службу військову і таке інше. І ми, оператори роблять, ще раз підкреслюю, все можливе для того, щоб забезпечити електронними комунікаційними послугами, в тому числі і в 30-кілометровій зоні. Але це питання дуже важливе, і не секрет, не таємниця, що це питання розглядається на Ставці Верховного Головнокомандувача, тримається під контролем Міністерства цифрової трансформації, Національної комісії. На час війни у нас Національний центр оперативно-технічного управління управляє всією системою зв'язку.

Я не буду тут зупинятися на цифрах, їх докладно Тарас Стеценко виклав і проінформував всіх про цифри, але комісія... з боку Національної комісії державний нагляд здійснюється практично цілодобово кожного дня практично у всіх операторів мобільного зв'язку.

Хотів би підкреслити, що не тільки мобільний зв'язок є. Є і альтернативи мобільного зв'язку: є і фіксований широкосмуговий доступ до інтернету; є просто фіксований голосовий зв'язок. Але не всі мешканці, в тому числі в нашій країні я маю на увазі, можуть користуватися цим зв'язком. Зараз є, якщо ми виходимо з дому під час тривоги або щось інше, всі скаржаться, що немає зв'язку. Але є зв'язок: фіксований широкосмуговий

доступ. Якщо вдома людина продумала все, то є Wi-Fi роутер, до якого можна підключитися, навіть якщо немає мобільного зв'язку.

Але я хотів би сказати наступне. На прифронтових територіях, про які ми сьогодні розмовляємо, оператори можуть виконувати свої завдання, обслуговування чи відновлення, в основному за погодженням чи в тісній координації з військовими. І ключова координація наразі забезпечується уповноваженим органом влади – це Національний центр оперативного-технічного управління.

При Національному центрі оперативного-технічного управління створено робочу групу, я можу про це сказати, де постійно присутні мобільні оператори, Міністерство цифрової трансформації, національні наші регулятори, всі інші, всі питання, всі проблемні питання розглядаються. Я хочу підкреслити ще, щоб всі тут присутні знали, що ці питання постійно, щотижнево розглядаються, в Офісі Президента також тримаються на контролі. І тому казати, що оператори мобільного зв'язку особливо тут, упорно оператори мобільного зв'язку що нічого не роблять, це не можна так казати, це не є правильним і вірним. Є координація з Генеральним штабом, Міноборони через робочі групи.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Леоніде, 3 хвилини, регламент перевищує.

ОШЕРОВ Л.М. Я зараз закінчу. Всі ті питання, які вирішують мобільні оператори, вони вирішуються в тому числі разом і з Міністерством цифрової трансформації під контролем, і національною комісією Національного центру оперативного управління, доповідаються в Офісі Президента, постійно розглядаються, присутні голови військових обласних адміністрацій або їх заступники.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Пане Леоніде, дякую.

Давайте, ми рухаємось до наступного. У нас...

ШВАЧКО А.О. Кіра, там же мене згадали, тому у мене, в принципі, репліка.

ГОЛОВУЮЧА. Так, була репліка. Звісно, репліка. Коротку репліку. Будь ласка.

ШВАЧКО А.О. Я вам коротко додам. Якщо ви хочете мені сказати, що вони працюють, то я вам скажу, що вони не працюють. Якщо ви хочете сказати, що ви їх контролюєте, ви їх не контролюєте. Якщо ви хочете сказати, що ми за вами, скажімо так, наглядали, то ми зараз почнемо за вами наглядати. Ви дізнаєтесь, що таке парламентський і депутатський контроль за діяльністю мобільних операторів, особливо в прифронтових областях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Антоне.

Колеги, я вам нагадаю, що коли ви згадуєте народного депутата під час своєї доповіді, він автоматично має право на репліку, тому пропоную вам продовжувати свої доповіді в менш емоційному вигляді. Давайте далі.

Пані Людмила Цейтліна, директор департаменту ПрАТ «ВФ Україна». Прошу.

ЦЕЙТЛІНА Л.Г. Добрий день, колеги. Дякую, пані Кіра. Дякую, колеги народні депутати, за можливість висловитися. Я розумію, що в умовах війни, дійсно, ідеального мобільного зв'язку не може бути, особливо в прифронтових територіях. Тому казати, що все ідеально, я не буду, і зрозуміло, що це неправда. Ми обов'язково врахуємо всі ті коментарі, і я записала всі ці населені пункти, в яких є проблеми, ми обов'язково перевіримо їх.

Хочу я коротко, щоб вкластися в регламент, лише сказати, що в умовах воєнного стану в автономну роботу мобільної мережі, яка в принципі для наших європейських колег, які ніколи не працювали в умовах війни, не є можливою, на жаль, зв'язок дуже залежний від енергетики і не можна під землю сховати базові станції, це особливості цього виду зв'язку, тому він по суті не вважається там військовим зв'язком, ми вклали більше 5 мільярдів гривень власного доходу. І ми постійно будемо далі продовжувати ці інвестиції, тому що ми зацікавлені, щоб у наших абонентів був зв'язок.

В умовах війни, коли базова станція зруйнована, побудувати нову базову станцію під постійними обстрілами та в умовах там повітряної тривоги, яка може не закінчуватись днями, неможливо. Встановити нове обладнання – це можливо, ми це робимо, робимо спільно з воєнними. В деякі пункти населені, які тут були озвучені, відмовляються їздити військові. Ми самі, на жаль, військовими не є і не скрізь маємо доступ. По наших машинах декілька разів прилітали FPV, дуже багато знищено обладнання, є травмовані люди.

Декілька, одна бригада обслуговує, заброньованих людей, обслуговує декілька регіонів і на межах своїх можливостей намагається возити генератори і підключати зв'язок там, де така можливість є. Під час тривоги вони не працюють, коли тривоги закінчуються, вони їдуть туди, куди можуть доїхати фізично. Так є і так буде в подальшому. Ми абсолютно відповідально ставимося до парламентського контролю і до будь-якого контролю. Ми два рази на місяць маємо перевірки національного регулятора, якому надаємо всю інформацію, як і надаємо кожного четверга, кожного тижня всю необхідну інформацію НЦУ, який управляє нашими мережами.

На жаль, інших мобільних операторів в країні немає, ми намагаємося тримати цей зв'язок так, як ніхто в умовах мирного часу не уявляє собі, що можна, що він може працювати в умовах війни. Але ми врахуємо усі ваші зауваження, будемо перевіряти усі населені пункти, про які ми кажемо, надаватимемо інформацію вам. Бо ми є законослухняними міжнародними

компаніями, які працюють тут в Україні і вкрай зацікавлені в першу чергу в тому, щоб наші абоненти мали зв'язок і могли ним користуватися в тих регіонах, в яких це фізично можливо.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Людмилу.

Наступний доповідач – це пан Вадим Лиманський, начальник відділу з регуляторних питань ПрАТ «Київстар».

ЛИМАНСЬКИЙ В.А. Дякую, шановна Кіра Олександрівна, шановні народні депутати. Дякую за запрошення і можливість виступити.

Дійсно, ситуація така, в принципі, як описують її колеги по ринку. Щоб не повторюватися, можу додати, що ми шукаємо певні нестандартні варіанти, їх втілюємо у відновлення того там, де це відновлення можливе, це може бути і певне поєднання технічне з іншими працюючими базовими станціями, і втілення ідеї стосовно мікробазових станцій. Якщо раніше ці мікробазові станції працювали від терміналів Starlink, то ворог досить швидко навчився їх знаходити і знищувати, тому зараз ці мікробазові станції залежать від працюючого каналу фіксованого зв'язку будь-якого оператора. Там, де це можливо. Знову ж таки підкреслюю, що ми тісно координуємося з військовими, основна платформа – це НЦУ, там є всі високорівневі, представлені всі високорівневі підрозділи, Генштаб ...*(Не чути)* і таке інше, то ми, звісно, що відновлюємо. І як тільки базова станція знищується, розглядаємо і шукаємо варіанти, про це також звітуємо на щотижневій основі в уповноважений орган державної влади, яким є НЦУ.

Не буду повторюватися про те, що є різні рівні контролю, координації і Ставка, і Офіс Президента. Я думаю, що, мабуть, серед ключових, окрім того, що є уповноважені державні органи для того, щоб моніторити якість зв'язку, можливо варто орієнтуватися також на те, що який якби рівень співпраці відчують обласні військові адміністрації та громади. Ми з ними кожен

тиждень проводимо відповідні наради, координуємося, знову ж таки шукаємо шляхи взаємодії, ну, не взаємодії, а взаємодопомоги. Якщо казати про те, що зараз ключове відбувається, це все, звісно, сталість. Ми передаємо генератори, які ми закупили, завезли в Україну, в громади для того, щоб ці громади могли допомагати нам тримати роботоздатність і працездатність базових станцій.

Також є випадки, на жаль, коли громади фізично об'єктивно не можуть приймати генератори, про що ми офіційно отримуємо комунікацію від ОВА. Є певна ОВА, яка склала навіть такий список 30 громад, куди не варто... на які не варто, скажімо так, прифронтові, куди не варто такі генератори доставляти, бо безпекова ситуація не дозволяє нам взаємодіяти.

І на кінець я хотів би закінчити конкретикою. Ми не мали як би порядку того, які там населені пункти будуть сьогодні розглядатися. Але якщо є такий запит по Сумам, я от дивлюсь те, що нас Мінцифра запитувала, 1 липня ми надали відповідь. У нас був запит по Сумській області по п'яти населеним пунктам, ми надали відповідь, що в трьох ми вже відновили зв'язок навіть раніше, ніж ми отримали запит, в одному відновлення заплановане і в одному населеному пункті неможливо через безпекову ситуацію станом на зараз, але будемо моніторити. Тому знову ж таки ключове, ми зацікавлені в тому, щоб надавати якісні послуги зв'язку, під час воєнного стану особливо. Це наша місія в цій країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам за доповідь, пане Вадиме.

Запрошую до доповіді Владислава Остринського, виконуючого обов'язків начальника Департаменту взаємодії з державними органам та регуляторних відносин ТОВ «Лайфселл».

ОСТРИНСЬКИЙ В.О. Дякую за можливість висловитись.

Доброго дня всім учасникам. Також в продовження питань, які озвучили колеги, хочу додати про те, що я не можу порівняти підтримку і увагу до питань, пов'язаних з операторами мобільного зв'язку, яка б могла бути на рівні з енергетиками. Все ж таки питання бронювання у нас не стільки стоїть високо і пріоритетно в порівнянні з енергетиками, ми не таку квоту маємо в жодному разі, і це теж проблема. Тому що є питання персоналу, якого завжди і постійно не вистачає. Ми не можемо надати ті самі умови для бронювання, як це робить компанія енергетичного сектору.

Також хотів би додати, що дійсно ми займаємось відновленням зв'язку не лише в прифронтових територіях, а навіть в окремих випадках, коли це дозволяє ситуація. Наші аварійні бригади виходять на відновлення в 30-кілометрову зону. І, на жаль, нещодавно одна з бригад, яка відновлювала базову станцію в Чугуївському районі Харківської області, потрапила під атаку FPV-дрона. І наш працівник зазнав уламкових поранень під час цього. Окрім цього, непоодинокі прильоти КАБів поруч з тими об'єктами, на яких працюють бригади. В окремих регіонах відновлення взагалі неможливе. Всі знають ситуацію в місті Нікополь, і те, яка там історія зараз з енергетикою і живленням. Тому ми готові і сприяти тому, щоб відновлювати зв'язок, але, зокрема, також потрібно робити велику поправку на безпекову ситуацію, яку навіть не можуть гарантувати військові в тих чи інших регіонах.

Додатково хочу прокоментувати з приводу, це off record, з приводу питання, яке було озвучено на початку, з приводу Запорізької області і тих населених пунктів, які також є в прифронтовій зоні. Село Балабине, наскільки нам відомо, це не під запис, за зверненням військових...

ГОЛОВУЮЧА. Зараз все під запис. Зараз все під запис, це пряма трансляція.

ОСТРИНСЬКИЙ В.О. ...потім, потім, ми говорили. Чи краще утриматись від коментаря?

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, краще утримаємося. І окремо пан Сергій Штепа зв'яжеться з вами.

ОСТРИНСЬКИЙ В.О. Я прокоментую просто. Є питання, коли надання зв'язку обмежене у зв'язку з тими розпорядженнями, які ми отримуємо. Це не воля операторів, і є певні механізми, коли нас просять, щоб цього зв'язку там не було.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

У нас є короткий коментар по вашому коментарю про бронювання. Пане Антоне, коротко.

ШВАЧКО А.О. Дивіться, в прифронтових областях питання бронювання положено на обласну військову адміністрацію і вони надають саме критичність. Тому, як я знаю, в Сумській області оператори заброньовані всі. Якщо це не так, ми можемо це виправити. І, в принципі, в комунікації з обласною військовою адміністрацією вони, губернатори перші зацікавлені в тому, щоб був зв'язок і люди його отримували. Тому питання бронювання – це, мені здається, для прифронтових областей не питання, воно вирішується в ручному режимі в комунікації з обласними військовими адміністраціями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Антоне.

Ми йдемо далі. Якщо будуть питання щодо бронювання або критичності від операторів, ми готові, звертайтеся, будь ласка, до представників прифронтових територій. Якщо є де і ми можемо посприяти допомогти, ми завжди готові.

Наступний до доповіді – Вадим Загребенюк, керівник ПП «Цифрові комунікації», місто Херсон.

ЗАГРЕБЕНЮК В.М. Доброго дня, шановний комітет, шановні народні депутати, шановні колеги. Компанія «Цифрові комунікації» міста Херсон надає швидкісний інтернет на Херсонщині під брендом «Digicom» з 2003 року. Підтримуємо наразі зв'язок на відстані пострілу на правобережжі Херсонщини вже майже 4 роки.

Перш за все, хочу подякувати за приділену увагу до прифронтових територій, та особливо до Херсонщини. Дякую Мінцифрі за візит до Херсонщини, з урахуванням безпекової ситуації це було дуже сміливо, на мою думку.

Хочу відмітити з власного досвіду, що прифронтові провайдери мають наступні виклики та проблеми, які потребують щоденного пошуку рішення. На першому місці це безпекова ситуація. Всі аварійно-відновлювальні бригади на Херсонщині щоденно працюють під загрозою атаки та під атаками, і відновлюють зв'язок після атаки. З власного досвіду, на жаль, кожний з наших монтажників був під такою атакою: чи-то арти, чи-то дрона. Наразі двоє інженерів перебувають на лікуванні після минуломісячної атаки дронами.

Якщо казати про втрати, то за останні 2 роки було спалено ворогом дві наші автівки, кожна інша має ті чи інші пошкодження.

Стосовно фінансових втрат, перш за все це втрата мереж внаслідок розширення червоної зони. Ми працюємо втрьох-чотирьох в 25-кілометровій зоні від лінії Дніпра. Тому, коли з'являються нові обстріли, щоденні пошкодження, люди вимушені виїжджати, це створює відтік абонентів і відповідно втрачається дохід. Щоденно ми несемо витрати на постійні ремонти, витрачаємо кабель, муфти, пошкоджуються вузли, сонячні панелі. І настає, на жаль, такий момент, коли кількість населення, яка мешкає в населеному пункті, де ми надаємо чи надавали зв'язок, зменшується

настільки, і безпекова ситуація стає така, що ми не можемо більше обслуговувати. І за 24-й, 25-й рік ми втратили близько 2 тисяч абонентів, тому що ці населені пункти вже в ультрочервоній зоні.

Постійні витрати ми несемо на аналізатори дронів. Кожна монтажна бригада має аналізатор дронів і, на жаль, щомісячно ми вимушені нести витрати на купівлю нових, бо змінюються частоти і хлопці перестають бачити ворога. Одна з головних проблем – це нестача кваліфікованих кадрів. Ми маємо досвід, що наші інженери виїжджають за сімейними обставинами: у когось народилась дитина і вони не хочуть і не можуть жити в червоній зоні. Хтось втратив житло і виїжджає, хтось психологічно вигорає і, на жаль, покидає нашу Херсонщину і ми шукаємо нових спеціалістів, яких дуже складно знайти...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Вадиме, регламент.

ЗАГРЕБЕНІЮК В.М. Я завершую. Тому, на мій погляд, локальні місцеві провайдери, які працюють на прифронтових територіях, потребують постійну увагу і підтримку для надання сталого зв'язку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякуємо вам.

Так, я запрошую до доповіді Сергія Пімоненка. Дуже прошу дотримуватися регламенту, бо ми б ще хотіли задати питання.

ПІМОНЕНКО С. Доброго дня, шановні колеги, депутати. Дякую за можливість виступити та звернути увагу на роботу оператора електронних комунікацій у прифронтових регіонах України. Мене звати Пімоненко Сергій, я представник оператора, який надає послуги в місті Суми та Сумський район.

Для нас зв'язок – це вже не просто доступ до інтернету, в прифронтовій зоні він є елементом критичної інфраструктури, від якого залежить робота влади, медичних закладів, освітніх установ, підприємств, систем оповіщення, спецкористувачів та можливість людей залишатися на зв'язку там, де не працює мобільний зв'язок. Провайдери працюють у надзвичайно складних умовах. Ми постійно стикаємося з пошкодженням волоконно-оптичних ліній, руйнуванням вузлів зв'язку, тривалим відключенням електроенергії, обмеженням доступу до окремих населених пунктів та високою небезпекою для аварійних бригад. Наші спеціалісти виїжджають на відновлення мереж практично одразу після обстрілів. Часто роботи виконуються в умовах загрози повторних ударів та атак БПЛА. Для безпеки персоналу аварійні бригади нерідко працюють у взаємодії з військовими або групами прикриття, які мають бойові розпорядження для виконання.

Попри це для працівників всіх операторів, які виконують небезпечні роботи з відновлення мереж у районах ведення бойових дій, сьогодні відсутній спеціальний правовий механізм, який передбачав обов'язкове страхування життя, страхування на випадок поранення або необхідного лікування, а також інші соціальні гарантії, співмірні з ризиками, які вони щодня несуть. Крім того, чинне законодавство не пробачає окремого механізму надання статусу учасника бойових дій працівникам операторів електронних комунікацій, які виконують роботи з відновлення мереж безпосередньо в районах ведення бойових дій. Вважаю, що це питання потребує законодавчого врегулювання, держава має передбачити належний соціальний захист, страхування життя і здоров'я, компенсацію лікування у разі поранення та розглянути можливість запровадження спеціального правового механізму щодо надання відповідного статусу. Також необхідні державні та міжнародні програми підтримки для відновлення пошкоджених мереж, компенсацій витрат на резервне живлення та обладнання, адже

забезпечення зв'язку в умовах війни є складовою національної безпеки України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, пане Сергію.

Це всі доповідачі. Колеги, у нас залишилося не так багато часу, можливо, час є на одне, максимум два питання. Чи є у вас питання, які би хотіли поставити до всіх, хто сьогодні нам доповів?

ШВАЧКО А.О. Я можу узагальнити трішки. Я думаю, ми почули сьогодні представників як мобільних операторів, так...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, ще одна піднята рука по Одесі.

ШВАЧКО А.О. Давайте тоді.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте заслухаємо, Одеса.

ПЕРУН Р.П. Доброго дня. Мене звуть Перун Роман, консорціум «ІТ-КАРКАС». Також ISOC ... *(Не чути)*, ми багато де знаходимось. Я хотів би по поводу мобільних операторів. Ми багато консультуємо, так склалося, з початку війни усі органи державні, працюємо з Мінцифрою і так далі. У мене недавно був кейс якраз по мобільних операторах, коли CDTO виходив на зв'язок, ми допомагали з НЦУ. То есть є люди, є живі люди, всі ошибаються, якось відносяться до своєї роботи, є небезпека і так далі, але Михайло Гнатюк, це CDTO Запорізької області, він вирішив питання, всі питання вирішує сам, коли є проблеми, він звертається до НЦУ, вони разом вирішують питання. І так налагодилась праця і тому рекомендую також робити так.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за ці best practices, які працюють.

Пане Антоне, вам слово.

ШВАЧКО А.О. Шановні колеги, шановні присутні, хочеться подякувати, що всі ви доєдналися сьогодні до цієї важливої наради, і скажімо так, до нашого засідання комітету.

Хочеться додати, що нам треба не забувати, що в нас іде війна, і ми всі свідомі, і ми всі люди. Ми розуміємо як проблематику операторів і представників мобільного зв'язку, так і розуміємо проблеми людей, які живуть і знаходяться на цих територіях. Адже є населені пункти, де проживає 500 і більше людей без зв'язку. Тому мені здається, що це є в балансі. Ніхто не каже, що треба відновлювати мобільний зв'язок там, де залишилось по 7-8 людей на село і в цілому там безпекова ситуація цього не дозволяє. Але нам треба розуміти, що є певні пріоритетні напрями, де мобільний зв'язок має функціонувати, і мобільний, і інтернет-зв'язок. Тому мені здається, це має бути балансом між співпрацею обласної військової адміністрації, операторів мобільного та широкосмугового зв'язку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, пане Антоне.

Чи є хтось бажаний виступити серед депутатів членів комітету? Ні. Якщо нема, я ще раз дуже дякую всім. І я вдячна всім за увагу до цього важливого питання. Я сподіваюсь, що все, що ми сьогодні підняли, починаючи від конкретних населених пунктів і закінчуючи запитами, які будуть іти від секретаріату, будуть мати належну відповідь і належну увагу і від операторів, і від регуляторів. Тому дуже вдячна всім. Всі питання порядку денного розглянуті.

Дякую за увагу. Бережіть себе. До побачення.